

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ : અમદાવાદ
મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા સંકુલ : સાદરા

બી.એ. : ઇતિહાસ : સત્ર – 4

પાઠ્યક્રમ – MJR-HIS-401 : ભારતનો ઇતિહાસ (ઈ.સ.1526-1707)

ક્રેડિટ : 4

કુલ કલાક : 60

કુલ ગુણ : 100

શૈક્ષણિક હેતુઓ:-

- ભારતમાં મુઘલ શાસનની સ્થાપના અને દ્રઢીકરણની પ્રક્રિયાને સમજાવવી.
- શાસક તરીકેની શેરશાહ ની વિશેષતાઓ સમજાવવી.
- મુઘલ શાસક અકબરના શાસનની વિશેષતાઓ સમજાવવી.
- મુઘલ યુગ ની રાજકીય પરિસ્થિતિ વિશે જાણકારી આપવી.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ

- સોળમી સદીની શરૂઆતમાં ભારતની રાજકીય સ્થિતિ.વિશે સમજ કેળવશે.
- ભારતના ઇતિહાસમાં મુઘલ શાસનના પ્રભાવ વિશે જાણકારી મેળવશે.
- શેરશાહ ના સહિષ્ણુ શાસન અને વિશે જાણકારી મેળવશે.
- ભારતમાં મુઘલ – રાજપૂત મૈત્રી અને તેના સંયોજન વિશે માહિતી મળશે.
- અકબર ના શાસનની પદ્ધતિઓ વિશે માહિતગાર થશે.
- પાણિપતના બે યુદ્ધો અને ભારતના રાજકીય ઇતિહાસમાં આવેલા પરિવર્તન વિશે માહિતી મેળવશે.
- જહાંગીર, શાહજહા અને ઔરંગઝેબ ના સમય ની ભારત ની રાજકીય પરિસ્થિતિ વિશે માહિતગાર થશે.

મુદ્દાઓ	સમય	પદ્ધતિ
*સોળમી સદીની શરૂઆતમાં ભારતની રાજકીય સ્થિતિ. *પાણિપતનુપ્રથમ યુદ્ધ *લોદીવંશનોઅંત *બાબર- મુઘલસામ્રાજ્યનોસ્થાપક *હુમાયુનીકારકિર્દી	15 કલાક	<ul style="list-style-type: none">વર્ગવ્યાખ્યાનપદ્ધતિભારતનોપ્રાકૃતિકનકશોયૂ-ટ્યૂબવિડિયોદ્વારાપાણિપતનાપ્રથમયુદ્ધ વિશેનીમાહિતીઆપવામાંઆવશેસાહિત્યિકસાધનો.બાબરનામા(હિંદીઅનુવાદ)હુમાયુનામકબરાનીસંરચનાવિશેયૂ-ટ્યૂબવિડિયો.

<p>*હુમાયુની શાસકતરીકેનીભૂલો</p> <p>*શેરશાહની પ્રારંભિકકારકિર્દી.</p> <p>*શેરશાહ-હુમાયુસંઘર્ષ</p> <p>*હુમાયુનો15 વર્ષનો દેશવદ્ધો.</p> <p>*શેરશાહનીસિદ્ધિઓ</p>		<ul style="list-style-type: none"> • વર્ગવ્યાખ્યાનપદ્ધતિ • નકશાદ્વારા તત્કાલીનભારતની સ્થિતિસ્પષ્ટકરવામાંઆવશે. • સાહિત્યિકસાધનો • શેરશાહ-હુમાયુનાયુદ્ધોવિશેયૂ-ટ્યૂબવિડિયો. • શેરશાહનોમકબરો. યૂ-ટ્યૂબવિડિયો.
<p>*અકબરનોજન્મ, ઉછેર.</p> <p>*પાણિપતનુબીજયુદ્ધ</p> <p>*અકબરભારતનાસમ્રાટપદે.</p> <p>*સ્ત્રિયાશાસનનોપ્રભાવ.</p> <p>*મુઘલ- રાજપૂતમૈત્રી.</p> <p>*અકબરનીસિદ્ધિઓ</p> <p>*ઉત્તર -પશ્ચિમ સીમા નીતિ</p> <p>જહાંગીરની રાજકીય સિદ્ધિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • રાજપૂત નીતિ • ઉત્તર -પશ્ચિમ સીમા નીતિ 	15 કલાક	<ul style="list-style-type: none"> • વર્ગવ્યાખ્યાનપદ્ધતિ • યૂ-ટ્યૂબવિડિયોદ્વારાપાણિપતનાબીજા-યુદ્ધ વિશેનીમાહિતીઆપવામાંઆવશે <p>અકબરના શાસન વિશે ઐતિહાસિક તથ્યો દર્શાવતી ફિલ્મોનું નિદર્શન.</p> <ul style="list-style-type: none"> • અકબરનાનવરત્નો વિશેનો લેખ. • રાજકીય નકશાનો ઉપયોગ.
<p>શાહજહાં ની રાજકીય સિદ્ધિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • રાજપૂત નીતિ • ઉત્તર -પશ્ચિમ સીમા નીતિ <p>ઔરંગઝેબ ની રાજકીય સિદ્ધિઓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • રાજપૂત નીતિ • દક્ષિણ નીતિ 		<ul style="list-style-type: none"> • વર્ગવ્યાખ્યાનપદ્ધતિ • રાજકીય નકશાનો ઉપયોગ. • તાજમહલ મકબરાનીસંરચનાવિશેયૂ-ટ્યૂબવિડિયો.

સંદર્ભ ગ્રંથો

- સંપા. ચોપરા, પી.એન. ભારત નું ગેઝેટિયર ,યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.અમદાવાદ.
- પટેલ જશુભાઈ વી. ભારત નો ઇતિહાસ(મોગલ યુગ) યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ.
- પરીખ રમેશચંદ્ર સી. ભારત નો સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- શાહ મનુભાઈ ભારત નો ઇતિહાસ(મરાઠા યુગ) યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- નાયક છોટુભાઈ મધ્યકાલિન ભારત નો ઇતિહાસ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
- શુક્લ જયકુમાર સલ્તનત, મુઘલ તથા મરાઠા સમય ના રાજકીય સિદ્ધાંતો અને સંસ્થાઓ, યુનિ.ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.